

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت امور داخله
معینیت پالیسی واستراتیژی
ریاست عمومی پالیسی های تحقیقاتی
ریاست پالیسی های تامینات مادی و تехنیکی

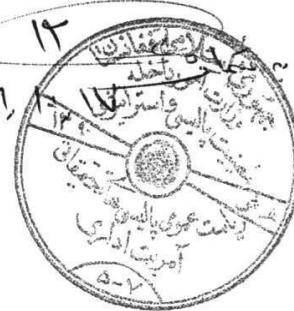
طرز العمل کاری لابراتوار های
معینیت مبارزه علیه مواد مخدر

کابل - افغانستان

سال ۱۳۹۱

دستور داده

۱۴۹۱

طرز العمل کاری لابراتوارها

امر نخستین

لابراتوار تجزیه و تحلیل پولیس مبارزه علیه مواد مخدر در سال ۲۰۰۴ میلادی با حمایت دفتر مبارزه علیه مواد مخدر و جرم مل متحدر مقر قرار گاه پولیس مبارزه علیه مواد مخدر دولت ج.ا.ا تاسیس گردید. دفتر مبارزه علیه مواد مخدر و جرم مل متحدر در عرصه اکشاف طرز العمل تجزیوی در مطابقت با معیارهای جهانی لابراتوار مذکور را مساعدت نموده است. لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدر با داشتن چهار عضو مسلکی تجزیه و تحلیل مواد ویک مدیر فعالیت دارد. لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدر افغانستان اساساً مسؤولیت دارد تا سمپل های را که از طرف بخشاهای مختلف معینیت پولیس مبارزه علیه مواد مخدر و نیروهای کاری عدلی و قضائی برای شان داده میشود تحت تجزیه و تحلیل قرار دهد. لابراتوار مذکور با استفاده از عصری ترین ماشین الات چون (TLC) ، (UV) ، (FTIR) و آزمایش های رنگ برای تجزیه و تحلیل سمپل ها از روشهای تجزیوی مروج جهان استفاده میکند.

کارمندان لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدر مسئول اند تا سمپل های مواد مخدر را که برای تحلیل و تجزیه تسلیم داده شده است را نتیجه گیری درست ، قابل اعتماد و به وقت اطلاع دهد. باید گفت نتایج بدست آمده از تجزیه و تحلیل سمپلها سبب اتهام به جرم میشود بنابراین باید در هنگام تجزیه و تحلیل از نهایت دقیق کار گرفته شود تا نتایج ۱۰۰% درست و قابل اعتماد باشد. جهت حصول اطمینان از دقت ، درستی و قابل اعتماد بودن نتیجه تحلیل و تجزیه ، لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدر دولت ج.ا.ا با دفتر مبارزه علیه مواد مخدر و جرم مل متحدر (UNODC) و دیگر همکاران کلیدی با خاطر آوردن بهبودی در کیفیت و اجرآت کاری کار مینماید. اعمار ساختمان جدید لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدر در مقر معینیت پولیس مبارزه علیه مواد مخدر سال ۱۳۹۰ آغاز گردیده و توقع میروند که این لابراتوار با ماشین الات عصری چون (HPLC) ، (GC-MA) مجهز گردد. این تخفیک عصری در راه تجزیه و تحلیل سهولت های زیاد بوجود آورده و در نتایج سمپل ها تاثیر فوق العاده مثبت خواهد داشت.

بنابراین به منظور مبارزه جدی علیه مواد مخدر و اجرآت شفاف این طرز العمل را که بداخل (6) فصل و (46) ماده ترتیب گردیده منظور و در تطبیق بلاحراف ان امر مینمایم.

وزیر امور داخله

فصل اول احکام عمومی

مبنی
ماده اول :

این طرز العمل بر مبنای ماده (7) قانون اساسی کشور ، ماده (12) قانون مبارزه علیه مسکرات و مواد مخدر ، استراتئری و پلان پولیس ملی به منظور اجرای منظم و شفاف پروسه تحلیل ، تجزیه و مستند سازی مواد مخدر در لابراتوار های پولیس مبارزه علیه مواد مخدر وضع میگردد .

هدف

ماده دوم :

هدف از تدوین این طرز العمل عبارت از جلوگیری کشت خشکش ، بنگ ، تولید ، تنظیم و کنترول مواد مخدر ، مجازات قاچاقبران ، موارد چون سمپلگیری ، مستندات ، تجزیه و تحلیل و نگهداری مواد ضبط شده میباشد . باید گفت که این سند درباره تخریب و از بین بردن مواد مخدر جزئیات ارایه نمیکند .

ماده سوم :

سمپلگیری مواد ضبط شده قبل از تسليم دهی به لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدر ، طرز درست سمپلگیری جهت حصول اطمینان از اینکه تمام سمپل های تسليم داده شده به لابراتوار تجزیه و تحلیل پولیس مبارزه علیه مواد مخدر کاملاً نمایانگر مواد است که از آن سمپل گرفته شده ، مهم میباشد . این سمپل ها به اسم "سمپل های نمایانگر" یاد میشوند .

سمپل نمایانگر :

سمپل نمایانگر عبارت از سمپل است که تمام خواص مواد ضبط شده را در خود داشته باشد .

ماده پنجم :

شخص مسئول سمپلگیری باید با نهایت دقیق مواد ضبط شده را از نظر بگذراند . فیصله درست درین مرحله سبب میشود تا در تجزیه بعدی مواد نتایج درست بدست آید .

ماده ششم :

شخص مسئول سمپلگیری باید نکات ذیل را مدنظر داشته باشد :

1 - آیا مواد مورد نظر بشکل مایع ، جامد و یا گیاهی است .

2 - اگر مواد جامد باشد آیا خشک ، نمناک و یا تر است .

3 - اگر مواد ضبط شده پودر باشد ، آیا پودر دانه دار ، پودر سخت و یا به شکل تابلیت یا کپسول است .

4 - آیا درجه غلظت در تمام مواد یکسان است .

5 - آیا رنگ در تمام مواد یکسان است .

6 - آیا تمام خریطه هایکه مواد در آن جا بجا شده تماماً یکسان است و یا مختلف .

7 - آیا نوشته ها روی خریطه یکسان است یا مختلف که این خود نشان دهنده جا بجا کردن مواد را بطور یکسان و یا هم مختلف نشان میدهد .

8 - آیا یک خریطه بزرگ مملو از مواد است و یا چندین خریطه باهم بسته بندی شده .

9 بدون تطبیق سیستم درست سمپلگیری و گرفتن یک سمپل نمایانگر درست هیچ تضمین برای نتیجه درست از تجزیه بعدی مواد نخواهیم داشت .

ماده هفتم :

رهنمود سمپلگیری دفتر مبارزه علیه مواد مخدر و جرم ملل متحد بعضی از روش ها را در سمپلگیری

پیشنهاد میکند که شامل روش‌های اختیاری و روش دارای تاریخچه احصایوی میباشد، هدف ر هنمود بوجود آوردن سهولت در امر تجزیه مواد مخدر در لابرатор و انتخاب بهتر سمپلگیری برای پیشبرد خوب اموارت محوله است.

فصل دوم

نکات ایمنی در هنگام سمپلگیری

ماده هشتم :

افسر سمپلگیر نده باید معلومات اساسی در باره مواد مخدر و خطرات را که مواد کیمیاوی و مواد مخدر مشخص نشده بدنیال دارد را بخوبی بفهمد و در هنگام سمپلگیری نکات ایمنی را مد نظر داشته باشد.

ماده نهم :

سمپلگیری باید در هوای باز و یا در یک اطاق دارای کلکین های کافی صورت گیرد. باید در زمان اجرای سمپلگیری ، شخص مسئول ملبس با تجهیزات ایمنی باشد.

ماده دهم :

در صورت گرفتن سمپل از مواد مایع باید احتیاط بخرچ داد تا بالای مواد احتراقی نریزد. در صورت تماس مواد با جلد بایداز نهایت احتیاط کار گرفته شود هرگاه مواد تماس داده شده روی جلد سبب خارش در سطح پوست شود باید به زودترین فرصت ممکن با آب کافی شسته شود.

ماده یازدهم :

سمپل باید با حضور داشت یک فرد دومی گرفته شود در صورت رخ داد واقعه ویا مریض شدن شخص سمپلگیر نده از بلعیدن گرد و خاک / بخارات وغیره کمک نماید.

ماده دوازدهم :

در جریان سمپلگیری از موارد چون نان خوردن، آب نوشیدن، و سگرت کشیدن جداً خود داری شود. شخص سمپلگیر نده باید بعد از تکمیل کردن پروسه سمپلگیری دستهای خود را بشوید. مواد یکه بصورت تصادفی در جریان سمپلگیری میریزد باید پاک شود و در صورت ضرورت باید دوباره در بوتل مربوطه جابجا شود.

ماده سیزدهم :

(1)- تجهیزات ایمنی فردی در هنگام سمپلگیری مواد مخدر و مواد کیمیاوی قرار ذیل است :

1- ماسک روی.

2- دستکش های یکبار مصرف.

3- عینکهای محافظتی.

4- چپن.

5- موزه یا بوتهای مناسب.

6- آب برای شستن جلد در صورت ریختن تصادفی مواد بالای آن

(2)- تجهیزات مورد نیاز هنگام سمپلگیری مواد ضبط شده قرار ذیل میباشد :

1- پاکت های پلاستیکی در سایز های مختلف.

2- پاکت های کاغذی.

3- بوتل های سمپلگیری پلاستیکی و شیشه ای در سایز های مختلف.

4- قاشق سمپلگیری.

5- مارکرهای دائمی یا پرمننت.

6- لیبل یا نشانهای سمپلگیری.

- 7 - ترازو مخصوص سمپلگیری.
- 8 - ظروف محافظتی.
- 9 - کتر، قیچی و یا چاقو.
- 10 - بکسهای مخصوص سمپلگیری.
- 11 - بکس کمکهای اولیه.
- 12 - کمره عکاسی.

فصل سوم اساسات سمپلگیری

ماده چاردهم :

تعداد سمپل های مورد ضرورت در روش سمپلگیری معیاری:

- 1 لagger خریطه ها مملو از هیروین، مورفین و یا کدام پودر مشکوک دیگر باشد باید از هر خریطه یک سمپل گرفته شود.
- 2 لagger خریطه ها مملو از تریاک، چرس و یا مواد کیمیاوی مشکوک دیگر باشد تمام خریطه ها باید دیده شود در صورت که مواد ظاهراً یکسان بود یک سمپل نمایانگر از تمام شان گرفته شود و در صورت مختلف بودن از هر کدام یک سمپل گرفته شود جدول ذیل نشان دهنده تعداد سمپل ها میباشد:

شماره	تعداد خریطه های ضبط شده	تعداد سمپل
1	3-1	1
2	10-4	2
3	20-11	3
%10	بیشتر از 20	4

- 3 - اگر شکل فزیکی مواد ها در خریطه ها متفاوت باشد در آن صورت باید از هر خریطه مواد گرفت.
- 4 - اگر مواد ضبط شده بشکل پودر در یک خریطه یا کدام بزرگ جابجا شده باشد از آن سه سمپل مختلف باید گرفت از بالا، وسط و پایین خریطه.
- 5 - اگر مواد ضبط شده در خریطه یا بکس کوچک جابجا شده باشد میتوان آنرا مخلوط کرد واز آن یک سمپل گرفت.
- 6 - اگر مواد ضبط شده جامد باشد و در داخل بیلر آهنه یا پلاستیکی قرار گرفته باشد سمپل باید توسط تیوب آهنه یا شیشه ای که تا عمق بیلر برسد گرفته شود.
- 7 - اگر مواد ضبط شده مایع باشد باید اول تکان داده شود و بعد فوراً از آن سمپل گرفته شود.

ماده پانزدهم :

مقدار سمپل که باید از مواد مخدر و پریکسرهای ضبط شده گرفته شود:

- 1 - هیروین 1 الی 5 گرام از هر 1 کیلو .
- 2 - مروفین 1 الی 5 گرام از هر کیلو .

- 3 - تریاک 5 الی 10 گرام از هر 10 کیلو.
- 4 - چرس 5 الی 10 گرام از هر 50 کیلو .

5 - مواد کیمیاوی جامد 10 گرام از هر بار جامه.

6 - مواد کیمیاوی و پریکسرهای مایع 10 گرام از هر بشکه.

7 - الکول 200 میلی لیتر از کانتینر.

ماده بیستم :

قبل از گرفتن سمپل ، میزسمپلگیری باید تمیز شود تا از یکجا شدن مواد دیگر با مواد مورد نظر جلوگیری شده ، تمام تجهیزاتیکه در جریان سمپلگیری مورد استقاده قرار میگیرد باید قبل از و بعد از سمپلگیری تمیز شوند.

تمام سمپل های گرفته شده باید در پاکت های جداگانه جهت انتقال به لابراتوار تحلیل و تجزیه پولیس مبارزه عليه مواد مخدر قرار گیرد.

فصل چارم شرایط سمپل گیری

ماده بیست و یکم :

در موقع سمپل گیری باید شرایط اتی در نظر گرفته شود :

1 - شخص سمپل گیرنده باید افسر پولیس مبارزه عليه مواد مخدر و یا کدام کارمند مرجع با صلاحیت دیگر تنفیذ قانون باشد.

2 - نماینده خارنوالی و نماینده گان دیگر ارگان های زیدخال باید در جریان سمپلگیری حاضر باشند شخص سمپلگیرنده باید با تجهیزات مکمل به سمپلگیری بپردازد.

3 - شخص متهم باید در جریان سمپلگیری حضور داشته باشد.

ماده بیست و دوم :

بعد از گرفتن سمپل ، سمپل ها باید در پاکتهای مخصوص سمپلگیری جابجا شود و نکات ذیل باید بترتیب اجرا شود:

1 - نام و امضاء افسر سمپل گیرنده

2 - اسامی نماینده گان ارگان های زیدخال باید در عقب پاکت سمپلگیری نوشته شود.

3 - تاریخ (روز، ماه، سال) و ساعت سمپل گیری باید در عقب پاکت نوشته شود.

4 - محل سمپل گیری (سمپل از کجا گرفته شده است).

5 - شماره قضیه پولیس مبارزه عليه مواد مخدر و اسم مظنون.

6 - شماره سمپل و شناسایی .....
.....

7 - تعداد سمپلها و نام مواد ضبط شده در عقب پاکت.

8 - تمام معلومات که در عقب پاکت سمپلگیری است باید در فورم ثبت مدرک لابراتوار درج گردد.

ماده بیست و سوم :

پاکت سمپل باید توسط تمام نماینده گان زیدخال امضاء گردیده و در عقب پاکت باید نشان انگشتان مظنون گرفته شود.

ماده بیست و چارم :

مسئولین لابراتوار باید:

1 - یک استرانتیزی مشخص داشته باشند تا از نتایج بدست آمده اطمینان حاصل کنند.

2 - سمپل گرفته شده از تمام مواد ضبط شده نماینده گی میکند.

3 - طرز العمل تحلیل و تجزیه سمپل بصورت کل عملی شده و ثبت کتاب مربوطه آن شده است.

یادداشت: فعلًا لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدر با تجهیزات که میتواند فقط مواد را از نظر کیفیت تجزیه کند و در آینده نزدیک این لابراتوار با ماشین آلات که بتواند مواد را از نگاه کمیت هم تجزیه کند مجهر خواهد شد.

ماده بیست و پنجم :

مکلفیت های پولیس مبارزه علیه مواد مخدر برای اخذ مدارک فزیکی در لابراتوار:

1 - مدیر مسئول لابراتوار مسئولیت دارد تا قضیه مربوطه را به یکی از کارمندان خویش (دکتر) و اگذار کند و او باید اسم کارمند را که مواد مربوطه را تحت تجزیه قرار میدهد در سند تهیه شده درج نموده و سند ذکور را با ارایه تاریخ مشخص امضاء نماید.

2 - اسناد قضیه و پاکت که در آن سمپل مواد مخدر جابجا شده است دارای یک نمبر دریافت مخصوص است که معلومات درج شده در آن در کتاب ثبت واقعات لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدر در چریان روز که میرسد ثبت میشود.

3 - شخص مسئول پاکت را باز کرده و نمبر مربوطه پاکت را یادداشت میکند.

4 - معلومات درباره قضیه مربوطه در کتاب ثبت واقعات لابراتوار ثبت میشود طوریکه تمامی جدول مشخصات خانه پری شود.

5 - اسناد مربوط به سمپل به شکل مخصوص توسط لابراتوار شماره گذاری میشود.

6 - هر سمپل بشکل مخصوص شماره گذاری شده مثل (a) CNPA/LAB/323(a), (b) CNAP/LAB/323

) و شماره آن در کتاب ثبت و راجستر درج میشود.

7 - برای هر قضیه لابراتوار دو شماره مدنظر گرفته شده است شماره دریافت قضیه و شماره رجوع به قضیه.

8 - تاریخ آغاز تجزیه و تحلیل قضیه در کتاب ثبت و راجستر درج میشود.

9 - بعد از تجزیه و تحلیل قضیه مواد مذکور دوباره به پاکت اولیش انداخته شده و شماره دریافت و رجوع بصورت مشخص در عقب پاکت درج میشود.

10 - پاکت سمپل تجزیه و تحلیل شده توسط مسئول تجزیه و تحلیل لابراتوار امضاء شده و برای معلومات بیشتر در مورد نتایج متوقع بعدی نگهداری میشود.

11 یک گزارش لابراتوار با تاریخ مشخص آن در کتاب ثبت واقعات تهیه شده و به بخش‌های دیگر توزیع میشود.

12 گزارش ماهوار که مشمول قضایای دریافت شده، تجزیه و تحلیل شده و قضایای در حال تجزیه توسط مدیر لابراتوار تهیه میشود.

13 گزارش سالانه تمام قضایای مربوط به لابراتوار از طرف مدیر مسئول بخش لابراتوار تهیه شده و بدسترس معینیت پولیس مبارزه علیه مواد مخدر و نیروهای کاری عدلی و قضایی قرار میگیرد.

فصل پنجم

طرز نگهداری مدرک فزیکی در لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدر

ماده بیست و ششم :

1- کتاب واردہ مدارک با خاطر ثبت مدارک مورد استفاده قرار میگیرد. کتاب ثبت واقعات به شکل سه نسخه ای (سه کاپی) و شماره وار تهیه شده است.

2- کاپی اول با کلمه "اصلی" و کاپی دومی با کلمه "نسخه دومی" و کاپی سومی آن به کلمه "نسخه سومی" نشانه گذاری میشود.

3- کاپی اولی به نهاد داده میشود که قضیه توسط آن به لابراتوار آورده شده باشد و کاپی دومی با خود قضیه ضمیمه میشود و بالاخره کاپی سومی در کتاب ثبت و راجستر لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدر منحیث کنده نگهداری میشود.

ماده بیست و هفتم :

ورقه دریافت قضیه شکل ذیل را خواهد داشت:

1- تعداد پاکت ها از جانب (اسم ارگان) در ارتباط به شماره قضیه _____ در پایگاه پولیس مربوطه.

2- پاکت از طریق پوسته خانه/ توسط پیام رسان خاص بتاریخ _____ بدست آمد.

3- امضاء مسئول تسلیم شونده _____ و تاریخ _____.

4- اگر قضیه توسط یکی از اعضای نهادهای نیدخل مبارزه علیه مواد مخدر به لابراتوار آورده شود نام، محل گرفتاری و شماره شناس قضیه عضو مذکور باید ثبت کتاب معلومات شود.

5- قبل از استفاده از ورقه دریافت قضیه ورقه مربوطه باید توسط شخص مسئول لابراتوار با شماره صفحه، تاریخ روز امضاء شود.

6- بعد از دریافت قضیه ورقه دریافت قضیه در موافقت با طرز العمل "پروتوكول دریافت و تعقیب قضایا لابراتوار مبارزه علیه مواد مخدر خانه پری میشود.

ماده بیست و هشتم :

یک کتاب ثبت و راجستر جداگانه جهت نگهداری واقعات مربوط به تجزیه و تحلیل قضایا با شماره صفحات مشخص باید موجود باشد که قبل از استفاده از کتاب ثبت واقعات، درج کننده معلومات باید از شخص مسئول لابراتوار مشخصات چون شماره ورق، تاریخ همان روز و امضاء مسئول را بگیرد.

ماده بیست و نهم :

کتاب ثبت واقعات دارای مشخصات ذیل است:

1- شماره مسلسل قضیه.

2- شماره دریافت ورقه قضیه.

3- شماره مشخص لابراتواری رجوع به قضیه.

4 نام و آدرس نهاد گرفتاری قضیه.

5 شماره مشخص قضیه در نهاد گرفتاری شده.

6 تاریخ ورقه دریافت قضیه.

7 طریق آورده شده قضیه.

8 معلومات سمپل.

9 شماره مخصوص سمپل.

10 - امضاء فارماسیت لابراتوار.

11 - تاریخ تجزیه و تحلیل قضیه.

12 - معلومات نتیجه قضیه.

13 - تاریخ ارسال گزارش قضیه.

14 - ملاحظات دیگر در مورد قضیه.

ماده سی ام :

بعد از واگذاری شماره رسید به قضیه در عقب آن نوشته شده و اسناد قضیه و پاکت که سمپل در آن انداخته شده است با واگذاری شماره مخصوص به لابراتوار فرستاده میشود تا معلومات درج شده در پاکت سمپل را در کتاب ثبت واقعات درج کند.

ماده سی ویکم :

قبل از بدست آوردن سمپل و واگذار کردن ورقه رسید به انتقال دهنده قضیه شخص مسئول دریافت قضیه در لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدراپاکت را از نظر میگذراند تا در آن جعل صورت نگرفته باشد بعد پاکت که سمپل در آن انداخته شده باز شده و بعد از واگذاری شماره و تهیه اسناد به قضیه ورقه دریافت قضیه واگذار میشود.

ماده سی و دوم :

در صورت هر نوع تغیرات در اسناد قضیه وبا مهر روی پاکت باید افسر انتقال دهنده قضیه بصورت فوری مورد پیگرد قرار گیرد.

ماده سی و سوم :

شخص مسئول در لابراتوار پاکت سمپل را باز کرده و از صحت بودن شماره آن تصدیق میکند. معلومات در مورد قضیه مربوطه به کتاب ثبت واقعات لابراتوار درج میشود. شماره مشخص لابراتوار در اسناد پاکت قضیه قرار ذیل درج میشود:

- 1 - هر سمپل بشکل مخصوص شماره گذاری شده مثل (a) CNPA/LAB/323(a), CNAP/LAB/323(b) و شماره آن در کتاب ثبت و راجستر درج میشود. شماره های مذکور در کتاب ثبت و راجستر نوشته شده و توسط لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدرا نگهداری میگردد.

2- برای هر قضیه دو شماره مدنظر گرفته شده است شماره دریافت قضیه و شماره رجوع به قضیه.

3- تاریخ آغاز تجزیه و تحلیل قضیه در کتاب ثبت واقعات درج میشود. بعد از تجزیه و تحلیل قضیه مواد مذکور دوباره به پاکت اولیش انداخته شده و شماره دریافت و رجوع بصورت مشخص در عقب پاکت درج میشود.

4- پاکت سمپل تجزیه و تحلیل شده توسط مسئول تجزیه و تحلیل لابراتوار امضاء شده و برای معلومات بیشتر در مورد نتایج متوقع بعدی نگهداری میشود.

5- یک گزارش لابراتواری بلتاریخ مشخص آن در کتاب ثبت واقعات تهیه شده و به بخش‌های دیگر توزیع میشود.

فصل ششم

معیارها و پیشبرد امورات

ماده سی و چارم :

لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدر امورات مهم را به اساس معیارهای جهانی جهت تجزیه و تحلیل قضایای مربوط به مواد مخدر را بعده دارد. بنابرای انکشاف امورات خود باید از نهایت صداقت و با درنظر داشت آموخته های علمی خود با قضایای مواد مخدر ضبط شده برخورد کند.

ماده سی و پنجم :

اصول اجرآلت مسلکی برای تحلیلگران تجزیه و تحلیل لابراتوار:

الف : پیشبرد امورات :

- 1- امورات محوله را باید با نهایت صداقت، شایستگی و هدفمندی انجام دهد.
- 2- پیشبرد امور باید در محدوده مسلک آن صورت گیرد.
- 3- شناخت مکمل از امورات خود در نظام عدالت قضایی داشته باشد.
- 4- متداوماً برای انکشاف امورات خوبیش کوشش کند.
- 5- از هر نوع دلبستگی و تضاد اداری اجتناب کند.
- 6- هیچ نوع زور در تغیر نتایج قضیه بالای شان تاثیر نداشته باشد.

ب: مسولیت ها در قبال قضایای مواد مخدر :

- 1- نگهداری شایستگی فردی خود و امنیت سمپل ها را درنظر داشته باشند.
- 2- مطمئن شوند که مراجعه کننده از آنها چه میخواهد و از ماشین آلات قابل دسترس استفاده مؤثر کنند.
- 3- از روش تحلیلی مناسب استفاده نمایند.
- 4- بهترین گزارش از مواد تحت تجزیه و تحلیل اماده نمایند.
- 5- همیشه نهایت محافظت را در نظر داشته باشند.

ج : دوره های آموزشی:

1 آموزش کامل در باره امورات محوله فراگیرند.

2 دوره های آموزشی باید مستند سازی شود.

3 امورات خویش را مطابق آموزش ها فرا گرفته و با معیار های پلان شده عیار سازد.

4 اسناد دوره آموزش امورات محوله را در دسترس داشته باشد.

شیوه های علمی تشخیص مواد مخدر

سی و ششم :

روشهای تجزیه و تحلیل مواد مخدر به سه دسته ذیل تقسیم میشود:

1-Category A: Infra-red Spectroscopy, Mass Spectrometry, Nuclear Magnetic Resonance Spectroscopy, Raman Spectroscopy

دسته شماره 1: (MS) ،(FT-IR) و رامن (NMR).

2-Category B: Gas Chromatography, Ion Mobility Spectrometry, Liquid Chromatography (HPLC), Thin Layer Chromatography (TLC), microcrystalline tests,

Cannabis only: Macroscopic Examination, Microscopic Examination

3-Category C: Colour tests, Fluorescence Spectroscopy, Immunoassays, Melting Point, and UV spectroscopy.

برای بدست آوردن نتیجه مورد نظر توسط استفاده از روش های فوق پیشنهاد میشود تا از روش دومی و یا سومی برای اثبات و اطمینان کامل خود استفاده کند. استفاده از دو روش مختلف تجزیه کننده مواد مخدر را از شناخت درست مواد مطمئن خواهد ساخت.

در حال حاضر لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدر از (IR) و (TLC) و (FT-IR) برای آزمایش رنگ و کیفیت مواد استفاده میکند.

کنترول مدارک لابراتوار

سی و هفتم :

لابراتوار CNPA از یک سیستم کنترولی مدارک مستند جهت اطمینان از درستی مدارک فزیکی استفاده مینماید که قرار ذیل خلاصه میگردد :

1 این لابراتوار دارای یک سیستم برای نگهداری سوابق درخواستها جهت تجزیه و تحلیل و اقلام مربوطه مدارک میباشد. یک شماره تشخیصی علیحده برای هر قضیه و همچنان یک شماره دیگر برای نمونه های دریافت شده جهت تحلیل و تجزیه اختصاص داده میشود.

2 مدارک بطور درست (مهر شده) محافظت شده و مفقود نشود.

3 مدارک باید طوری نگهداری گردد که از تخریب، آلوگی و تبدیل نمونه آن جلوگیری صورت گیرد.

4 مدارک در یک محل اختصاص داده شده ذخیره یا در کانتینر ذخیره ای نگهداری شود.

5 تمام اسناد از جمله: نتایج، اندازه گیری ها، یادداشت ها، درجه بندی ها، کروماتوگرام ها، طیف ها و گزارشات بگونه مصئون محافظت گرددند تا از آنها برای بازرگانی در آینده استفاده شود.

عملکرد ابزار و وسایل لابراتواری ماده سی و هشتم :

1 ابزار که از آنها در لابراتوار استفاده میشود بطور منظم نظارت گردیده تا از فعالیت آنها اطمینان حاصل شود.

2 کتابچه رهنمایی ابزار همیشه قابل دسترس میباشد.

3 تحلیلگران لابراتوار تشخیص مواد مخدوش از عملکرد، فعالیت و ثابت بودن وسایل و تجهیزات که جهت تحلیل نمونه ها از آنها استفاده میگردد ، اطمینان حاصل مینماید.

مواد کیمیاوی و رجنت ها (Reagents) ماده سی و نهم :

1 - مواد کیمیاوی و رجنت ها باید از درجه مناسب باشد.

2 - اسناد (عنوان گذاری) رجنت ها که در لابراتوار آماده میشوند باید هویت، غلظت، زمان آماده سازی، هویت شخص که رجنت را آماده کرده و تاریخ انقضا را در بر داشته باشد.

3 - کانتینر های رجنت کیمیاوی باید در زمان دریافت و باز کردن آنها در بار اول تاریخ گذاری و نام نویسی شود.

4 تمام مواد کیمیاوی و رجنت ها باید بر اساس محتويات آنها بطور درست عنوان زده شوند.

اسناد معلوماتی لابراتوار ماده چهل ام :

1 - اسناد باید حاوی معلومات کافی برای حمایت از بررسی دقیق باشد.

2 - اسناد شواهد باید شامل مراحل بازداشت، معلومات مربوط به بسته بندی، شرح در مورد شواهد و مکالمات و مکتوب های که جهت رهنمایی استفاده گردیده ، باشد.

3 - اسناد تحلیلی باید شامل معلومات بالای طرز العمل ها، استندرد ها، شواهد، نظارت، نتایج تست و دیگر اسناد کمکی مانند چارت، گراف، طیف، کروماتوگرام وغیره باشد.

4 - اسناد معلوماتی باید برای مراجعات بعدی حفظ گردد.

آزمایش تخصصی و شایستگی لبراتوار ماده چهل و یکم :

1 - لبراتوار باید بطور منظم در تست های تخصصی داخل-لبراتوار شرکت نموده و باید طرز العمل های را برای آزمایش شایستگی تحلیلگران لبراتوار تشخیص مواد مخدر روی دست گیرد.

2 - تست های تخصصی و شایستگی یک راه برای بررسی عملکرد لبراتوار بوده و باید سالانه راه اندازی گردد.

3 - نمونه های امتحانات تخصصی باید نشانگر عملکرد لبراتوار ها باشد و باید بر اساس طرز العمل های لبراتوار تحلیل گردد.

4 - لبراتوار باید از شایستگی تحلیلگران بطور منظم نظارت کند.

5 - نمونه های امتحانات شایستگی باید نشانگر عملکرد لبراتوار ها باشد و باید بر اساس طرز العمل های لبراتوار تحلیل گردد.

معتبر سازی و تایید روشهای لبراتوار ماده چهل و دوم :

معتبر سازی روشهای نشان دادن اینکه این روشهای برای هدف مورد نظر ایشان مناسب است ضرورت میباشد. برای هر گونه تجزیه و تحلیل کیفی، پارامتر های که حداقل ضرورت اند عبارتند از: گزینش، حد تشخیص و قابلیت تکثیر.

طرح تحلیلی لبراتوار ماده چهل و سوم :

بخش تحلیلی مشمول روشهای کاری است که برای کارمندان امور تجزیه و تحلیل مواد مخدر مناسب میباشد. در این بخش روشهای موثر برای شناخت مقدار معین مواد مخدر و جلوگیری از نتایج مثبت غیرقابل اطمینان گنجانیده شده است. برای تعیین مقدار مواد مخدر با استفاده از روش تحلیلی میتوانیم تا مقدار معین مواد مخدر را در سمپل مربوطه نشان دهیم. روش تحلیلی مواد باید حداقل نشان بدهد که مواد تحت تجزیه بطریقه درست تحت پرسه تجزیه و تحلیل قرار گرفته و نتایج متوقع را نشان میدهد.

وسیله تجزیوی (FT-IR)

ماده چهل و چارم :

۱- بخش لابراتوار پولیس مبارزه علیه مواد مخدر افغانستان از یک وسیله جهت تشخیص مواد مخدراستفاده مینماید. روش تحلیلی با استفاده از وسیله (IR) کارمندان لابراتوار را قادر به شناخت انواع مختلف مواد مخدر به شمول مواد مخلوط شده می‌سازد. وسیله (FT-IR) یک روش خاص برای شناخت مواد عضوی و غیر عضوی و یا ترکیب هردو میباشد، بر علاوه وسیله متذکره هرنوع مواد جامد مایع کم اسیدی و غیره مواد را تحت تجزیه قرار داده میتواند.

۲- هنگامیکه مواد مورد نظر در وسیله اشعة قرار میگیرد انرژی وسیله از بین مواد عبور کرده و نتیجه را انعکاس میدهد که نشان میدهد مواد به اتمهای کوچک تجزیه شده است.

۳- در اکثریت موارد شناخت مواد تحت تجزیه به اساس باند ها صورت میگیرد. و با دسترسی به معلومات قبلی میتوان نتیجه مثبت را بدست آورد.

۴- روش استفاده از وسیله (FT-IR) نهایتاً موثر بوده با خاطریکه این وسیله فقط چند ملی گرام از سمپل را میتواند در ظرف دقیقه به اجزای مختلف تجزیه کند، بر علاوه این وسیله در شناخت مواد مرکب عضوی بشمول مواد مخدر و ترکیبات دیگری مانند پریکرسر ها رول مهم دارد که میتواند تعین خاص بودن آنها بصورت تقریبی برای کارمندان لابراتوار نشان دهد.

۵- روشهای دیگر لابراتواری مانند (TLC) و آزمایش رنگ همچنان در شناخت ترکیبها که برای بار دوم تحت تجزیه قرار میگیرد استفاده میشود.

ماده چهل و پنجم :

این طرز العمل بعد از تاریخ منظوری قابل تطبیق است .

ماده چهل و ششم :

کنترول از صورت تطبیق طرز العمل هذا به عهده معینیت مبارزه علیه مواد مخدر ، ریاست عمومی تفتیش و ریاست عمومی حقوق پولیس میباشد .

پاسوال جمال عبدالناصر "صدیقی"
معین پالیسی و استراتئژی

دکتر جنرال بال محمد "احمدی"
رئیس عمومی پالیسی های تحقیقاتی معین مبلغه علیه مواد مخدر

گروپ کاری :

سمونوال محمد عظیم "نعمی"

مدیر ع پلان و پالیسی معینیت مبارزہ علیہ مواد مخد

( )

سمونیار غلام رضا "راہی"

مدیر عمومی پالیسی کشف واستخبارات

( )

سمونوال امان اللہ

مدیر عمومی پالیسی تنفیذ قانون

( )

نماینده مشاوریت حقوقی مقام وزارت امور داخلہ

( )